

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vita Gasparis Barzaei Belgae E Societate Iesv: B. Xaverii
In India Socij**

Trigault, Nicolas

Coloniae, 1611

VIII. Inueterata odia tollit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45183

CAPVT VIII.

Inueterata odia tollit.

ATQVE ita euulsa tūc est Armuziæ radix malorū omniū, cupiditas, è qua sepe prodire solet alius quoque pestilens dissensionis odijque truncus, qui ferè solet ex aliquo nobis illato damno, vel damni opinione proficisci. Unde aureo illo Ecclesiæ nascentis exordio, cū cupiditas apud fideles maioris non esset, quàm vt ad Apostolorum pedes abijceretur, nec esset Meum ac Tuum: tum etiam in omnibus verò amore beneuolentiæq; coniunctis non erat nisi cor vnum & anima vna. Hodie autem ferè quod in cordibus incensis cupiditate gestatur, manus ferro, odio peccatus mortalium armat. Itaque cū Deus Opt. Max. ita potenter sui serui opera cupiditatis ignem Armuziæ præfocasset, voluit quoque eandem ad pacem concordiamque reuocare, finem litigijs imponendo, præcidendo rixas, iniurias condo-

G

nan-

nando, dissentientibus inter se conciliandis; & hoc ferè luce palàm, sub finem doctrinæ Christianæ, sub exitum concionis pro foribus ædis sacræ; idque tanto sæpe sensu, vermanantibus vtrimque lacrymis, genibus positis, alter ab altero veniam peteret, dexteram daret, rueret in mutuos amplexus. Ea res infinita esset ac etiam tædiosa sui similitudine, si in singulis hæreremus. Triantantum commemorabo, quibus ipsa Dei manus prodigosè interuenit.

Fuit vnus aliquis ex ijs, qui militariæ præerant, vir nobilis quidem sanguine, sed idem parum peritus, in quo vera nobilitas sita esset, quam ipse totam in animi pernicacia, vanciscendi que nec vnquam quidquam tolerandi parcendive volûtate stæ tuebat. Idem nihilominus cetera ita molestus erat, vix vt reperiri tota vel arce vel vrbe posset, cui non iniurias deberet; quas cum tollerensatisfaciendo nollet, læsi vindictares suas repètebant. Itaque horrebant

bant eum cuncti, multi etiam per-
 sequebantur. Cum eo multum suda-
 uerat Gaspar, sed incassum: quicquid
 ciuitas erat quando aberat; eo re-
 uerso armabatur vniuersa. Hoc die
 quodam cum ita contigisset, Quis
 mihi dabit, ait Pater, tangat hunc
 iusta Dei manus vehementi aliqua
 egritudine, vt mansuefiat atque ani-
 mus curetur? Mira res! vix dum be-
 ne protulerat, sed solùm optarat, cū
 eodem temporis momento, quod
 fuit obseruatum, absentem illum
 maligna febris inuadit, & breui eū
 insolito æstu in eas redegit angu-
 stias, nihil vt aliud clamans vrge-
 ret; quàm Patrem ad se vocari, ne si-
 ne confessionis Sacramento mori-
 ratur. Accurrit Pater, hominem pa-
 rat, confitenti aures dat; ille verò se
 Patri totum suasque res permittit
 vniuersas. Cessauit deinde febris,
 facile accessu discessuque osten-
 dens, & à quo, & quorsum esset
 immissa. Ergo Pater hominem ma-
 nu prehensum è lupo iam ouem
 tota vire volentem circumducit,

*Optat
 morbum
 corpori
 Gaspar.
 vt ani-
 mo me-
 deatur.
 Deus q̄
 annuit.*

G 2 veni-

veniam palàm petentem, & pacem inimicis offerentem: quorum aliqui eo ipso tempore ab ijs reperti sunt sclopetis, vt vocant, armati, ac sine dubio displosuri, si fortè intra iactum peruenisset. At tanta fuit vis vel in Gasparis auctoritate, vel in abiectiōe demissioneque supplicis, vt ne vel vnus exstiterit, qui nō in vicos exsilierit, passis vlnis supplicem excepturus, & ei lachrymas gratulaturus, cuius sanguinem modò sitiebat. Itaque in posterū solus & inermis, qui non satis tutus erat antè cum socijs atque armis, tota passim vrbe incedebat. Sed altera caro constitit sua peruicacia, nec tuta secura fuit illa eius qualis poenitentia: in magno tamen Dei beneficio reponendum, quòd omnino negatum nō fuerit, prout tam dira contumacia merebatur.

Non minùs erat arrogans & ferus ac iste, de quo dictum; quem etiam similiter subita afflixit ægritudo tantorum flagitiorum sumptu vindiçtam. Gaspar, vbi audiuit, gra-

rus captare tempora, ad eum adit *Odiū*
 exploraturus an ab ægro posset *deponere*
 quod à sano non potuerat impetra- *nolenti*
 re, vt nempe in gratiam rediret cum *prædicat*
 inimicis. Itaq; officij hominem sui *Gaspæ*
 monere, commoda & incommoda *seræ pœ-*
 vtrimque comparare, Christi exē- *nitentiæ.*
 plium proponere, cui iam moritu-
 ro nihil erat antiquius, quàm vt in-
 terfectores suos, quantum ex sua
 parte poterat, Patri cōciliaret; me-
 minisset venisse iam horam, in qua
 contractus tales à quolibet sine dā-
 no cum fructu etiam ineantur; odiū
 itaque dæmonis proprium in eam
 pacem, quam Christus in mundum
 intulit, commutaret. Qui aderant
 cum Gaspare, lacrymari vniuersi,
 cupere aliquid esse sibi quod con-
 donarent: solus ille superbus &
 contumax ardere magis iracundia
 quàm febre. Faceſſat, in clamat, quē
 neque videre possum, neque audire
 volo, addiditque tot ac tantas blas-
 phemias, vt ad eas scribendas cala-
 mus perhorreſcat, quas impio illo
 epiphonemate cōcludens ait: Nol-

le se nisi vltum, cælum ingredi, ne-
 que veniam à Deo suorum crimi-
 num impetrare velle, si eam necesse
 sit iniuriarum condonatione com-
 parare. Non tulit vltà Pater impu-
 dentiam, sed iam velut entheatus,
 ac publicus diuinæ iustitiæ mini-
 ster, sic est vaticinatus: Ita sit om-
 ninò, vt dixisti; atqui scito certò, te
 antequam crastinus ad meridiem
 protrahatur, sæpius quàm quiniès
 cui confitearis, in clamaturum, ne-
 que tamen iusto Dei iudicio habi-
 turum; ac deinde hominem tam
 acerba denuntiatione nihilo me-
 liorem deserens egreditur. Dies
 sequens eluxit, & prædictioni fe-
 cit fidem. nondum enim præfixa
 hora aduenerat, cum miser eò iam
 ingrauescente morbo deuenit, vt
 cum morte luctaretur: quare ad se
 rediens, cum sæpe Patrem in clama-
 ret, neque is vel alius quispiam Sa-
 cerdos ad manum esset, antè exspi-
 rauit, quàm adesse potuerit. Habita-
 res ab omnibus fuit supra naturam,
 vt illa quoq; quam iam referemus.

Lusi-

Lusitanus erat vir in paucis potens, sed idem ita ferox & crudelis, ut auctoritate sua opprimeret universos; verus tyrannus, quem proinde oderant ad vnum omnes, & liberrimè de publica eius animi impotentia obloquebantur. Multum operæ posuerat Pater, ut eum è vitiorum cœno educeret: sed haud paullo in Patrem quàm in ceteros mitior, tantam monitus concepit indignationem, ut se publicum seruique Dei iuratum hostem profiteretur. quæcumque ille generatim vitia carperet, sua priuatim carpi criminabatur: quod ijs est proprium, qui vel ipsa teste conscientia se prius ipsos, quàm ipsi qui verba faciunt produnt atque damnant. Eam porrò ille inibat viam, ut veram iustamque scelerum suorum reprehensionem posset, velut à priuata simultate ortam, criminari. Sed non potuerunt hi odiorum torrentes Gasparis in eum extinguere caritatem; sicut è contrario Patris in eum officia

Obduratum precibus suis ad pœnitentiam adducit

G. 4

amoris vel scintillam excitare: sed vicissim vincebat Pater in bono malum, ille in malo bonum. Et tamen, quod satis Gaspar aduertebat, permagni referebat illum hominē conuerti. Itaque ab homine ad Deū conuersus sperauit, se citius posse diuinam in impium iram, quàm hominis in se odium placare. Mutato igitur consilio, acres eius causa suscipere poenitentias, flagellationes, ieiunia, cilicia, noctes in oratione peruigili traducere, sanctissimum Missæ sacrificium pro eo offerre, in horas singulas ad Dominum sapius eius causa exclamare, vt quoniam ipse bonitas ac pulchritudo esset immensa, ab ea se anima faceret amari, quæ, vt erat cæca, tantam detestari non cessaret. Nouem totos dies hanc rationem tenet, quibus expletis, durus ille admirabili ratione, non pro suis meritis, sed Gasparis honore, benignè à Deo est emollitus. In lectulo quiescens, subsecundam à media nocte horam ante se Gasparem ipsum vidit, cùm tamen

*Gaspar
Angelo
comita-
tus decū-
benti ap-
paret.*

men ianuas omnes clausas esse constaret; vidit item & ita splendentem, & suauissimum manibus præfertim ac vultu odorem spirantem, vt lumine & odoris suauitate tota domus repleretur: vnde faciliè apparebit aliquid esse diuinum. Aderat quoque species alia ad Gasparis latus, quæ nescio quem referebat; vero simile est Angelum vel hominis vel Gasparis fuisse tutelarem, qui sic eum est affatus: Quid agis peccator? quid moliris? quorsum Gasparem tantoperè horres, ac dubitas illi animæ tuæ salutem committere? an non vides, quanto eum decore Deus ornauerit. Euigilauerat iam nobilis, ac sibi bene præfens erat; itaque cum se, visis auditisque permotum, in eius amplexus promoueret, subito disparuit, nec manus aut oculos magis, quam cor iam exultatione gestiens, est frustratus. Mansit tamen, qui iam locutus erat, atque ita sermonem prosequens eum consolatur: Ne credas Patrem ita e fugere, vt ipsum hæcenus tu

G s ipse

ipse fugisti; hac enim ipsa hora se ad sacrificandum in nosocomio infirmis parat, ibi eum es prima luce reperturus. atque ita hic quoque ex oculis abiit. Reliquam ergo noctem ille in continuis fletibus, & eius videndi desiderio, quem aliquando tantoperè exhorruerat, consumpsit. Missam manè nondum perfecerat, cum eum nuncius ab amico iam suo expectabat, rogaturus ut sui percupidum accederet. Gaudio perfusus Gaspar è vestigio adit: quem ut vidit, vocem exulit, abiecit se ad pedes, multa animi ritè contriti edens argumenta. Post hæc confessionem de tota vita instituit; ea de causa aliquot se dies remotis arbitris colligens, quibus peccatorum consideratione aptisq̃ue commentationibus è Gasparis præscripto ita profecit, ut iam modestia, suauitas, patientia, zelus diuinæ gloriæ, ceteræque virtutes eum ignotum, quia sibi dissimilem, redderent; sed in caritate potissimum in pauperes misericordiaque excel-

excelluit, quibus paucis diebus supra quinque aureorum millia distribuit. Multa alia præterea eidem cum Patre admirabilia intercesserunt (vt ait Gaspar, rem velut de alio modestiæ causa narrans, vt alibi sum dicturus) quæ, ne quis esset aperiretur, reticebat: sed tamen, inquit, scientur aliquando. Ea sint alicui nota necne, hæctenus mihi est incòpertum; quæ comperta fuerunt, cū omni fide narraui.

CAPVT IX.

Militaris insolentia pietatem Armuzianam interturbat.

ITA Deus Opt. Max. ope Gasparis Armuzianam pietatem promouebat. sed neque humani generis hostis licet toties iam victus sibi defuit, quem ideò sæuire tantisper permisit Deus, vt tanto ignominiosius deinde fugeretur. Indiæ Prorex Garcia de Saa Armuziam in hiberna ducetos milites amādarat; sed illi præsidio Satanae, nō ciuitati

G 6. fue-